

BIO-info 20/2011, 27. mai 2011 [BIO: sakslister og møtereferater](#) [BIO-info arkiv](#)
submission deadline to bio.info@bio.uib.no is Wednesday 16:00

Fra toppen!

Tjelden på taket

Tjelden på taket til Realfagbygget har tiltrukket seg vår oppmerksomhet i det siste. Webkamera (<http://tjeld.uib.no/>) og egen Facebook-side viser at vi har mange som synes det er hyggelig å følge med på livets gang i naturen, live. Når klekker de? Klarer de å holde aggressive måser unna? Hvor mange unger overlever? Spørsmålene er mange og viktige for tjeldparet som ruger på tre egg, og i morges klekket det første egget!

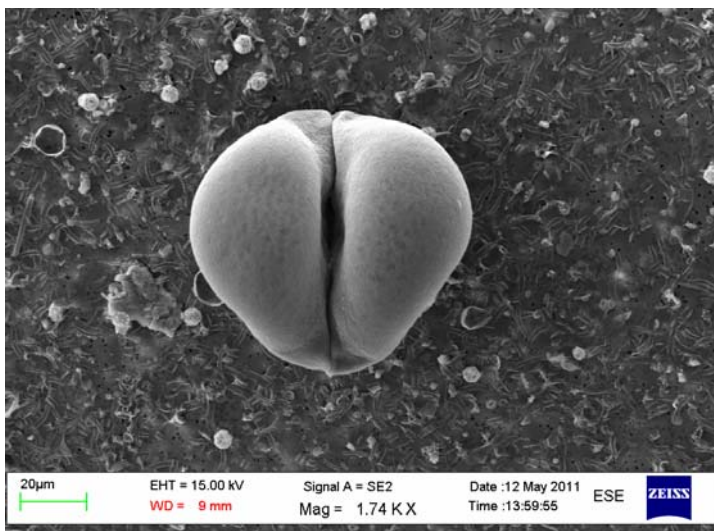
Det kan være god terapi i å titte på en tjeld der den ligger på sitt rede. Tilværelsen har et fokus. Ikke mange avbrytelser og brannslukkinger som tar energi og avsporer oppmerksomheten. Det kjennes nesten som blodtrykket synker litt hos en innimellom litt stresset instituttleder.

Og kanskje kan det være inspirasjon å hente for de som sitter og ruger på ideen til sin neste NFR-søknad. Klekker den i tide til NFR-risten 8. juni?

Hilsen Anders

Ukens bilde

Hva er dette?

Fotograf: **Egil Severin Erichsen**

Det finnes mye mellom himmel og jord. "Vem vet, inte jag, vem vet, inte du, vi vet ingenting vi....." Noen mikrobiologer som vet? spør Egil Severin Erichsen på ELMI-laben.

You are invited to submit photos (electronically!) for "Ukens bilde". Please include a very short description and credit information. Picture can be of researchers / students in action, technology, organisms, field sites ... Please send your pictures to bio.info@bio.uib.no

Innhold:

Siste nytt fra BIO	3
HMS-saker; Telefonnumre på Espegrend	3
Siste nytt fra verden rundt oss	3
MESOAQUA i International innovation; Eggkleggingen startet hos tjelden på taket; Universitetslektene	3
Forskning: utlysninger, nye satsinger og prosjekter	5
JPI utlysning nevrodegenerative sykdommer; COST støtte til informasjonstiltak og større møter; Sloan Research Fellowship in Ocean Sciences	5
PhD: disputas og prøveforelesning	5
Prøveforelesning Helge Skoglund;	5
Avsluttende mastergradseksamen	5
Johanna Fall	5
Kurs, møter, seminar og arrangement	6
PhD course in Abisko; Abelprisvinner John Milnor; Foredrag med Nils Klim vinner; NORECOPA seminar; infomøte om kjemikalierregistrering; ScanBalt Forum; And more..	6
Nye artikler	6
Willis; Rønnestad; Nilsen; Meineri; Tadiso; Geffen; Goksøyr	6

Siste nytt fra BIO

HMS-saker; Telefonnumre på Espevrend

HMS-runden og siste brannøvelse

HMS-runden som ble gjennomført på laber, kontorer og sosiale områder i mars viste at den generelle HMS-situasjonen på kontorer og laber på BIO gjennomgående er god, og på laboratoriene er de romansvarlige godt i gang med systematisk HMS-aspekter som risikovurdering av kjemikaliene som brukes og utarbeiding av håndbok for å gi brukerne av labene enkel tilgang til informasjon om rutiner etc på de respektive labene.

En del mindre feil og mangler ble avdekket, samt noen litt større, men ingen graverende forhold. HMS-utvalget har behandlet rapport fra vernerunden og prioritert oppfølgingstiltak. Oppfølgingsarbeidet er i gang, men pga budsjettmessige begrensninger er det ikke midler til å følge opp alle forhold som kom opp under runden. Som en del av oppfølgingen ble det søkt om HMS-midler fra fakultetet for å rette opp i de mest alvorlige forholdene, og vi fikk midler til et avtrekksskap for å bedre forholdene rundt helseskadelige avgasser på en av labene. Prosessen med å kjøpe inn skapet er satt i gang.

Under vernerunden ble det klart at det trengs noen [kjøreregler for de sosiale arealene](#) ved instituttet. HMS-utvalget har utarbeidet retningslinjer som er plassert ut i alle kjøkkenkroker.

Brannøvelsen i A- og B-blokken 13. mai med røykutvikling i inngangspartiet var vellykket mtp at alle kom seg ut andre dører enn hovedinngangen. Det var litt plunder med alarmen, noe Marineholmen Drift vil rette opp i. Vi brukte imidlertid altfor lang tid på å forlate bygget, og neste brannøvelse som blir til høsten, vil fokusere på at evakueringen går raskere.

IP telefoner på Marinbiologisk stasjon

Torsdag 26 mai ble telefonene ved stasjonen erstattet med IP-telefoner. Dette medfører at vi nå kan ringe lokalt til stasjonen (55 98.. er endret til 55 58..). Internatet har kun ett nummer 83942 (kjøkken). Ellers er alle lokalnummer som tidligere.

Siste nytt fra verden rundt oss

MESOAQUA i International innovation; Eggkleggingen startet hos tjelden på taket; Universitetslektene

Anita Jacobsen intervjuet i International innovation

MESOAQUA var ett blant en eksklusiv samling av prosjekter i FP7 som ble plukket ut og omtalt i "feature" artikkel i International Innovation:

Publisert: **Jacobsen A**, Riebesell U, Mostajir B 2011. Building a first-class mesocosm research network. International Innovation 2011: 39-41. [Full paper](#)

"Innovation report that is produced this year will be the final report in this series which we have produced focusing on environmental, ecosystem and climate research, this final publication will provide conclusions, historic coverage of projects, success stories and ultimately set the agenda for the coming FP8 and future research agendas and cooperation in this thematic area, we will examine both fundamental and applied research and policy development projects. The 2011 report will be distributed to over 30'000 stakeholders across all countries in Europe and the INCO countries at every level in the government, policy, academic, research and different stakeholder communities at the start of May. The publication will also support both the European Commission's Green Week 2011 event and initiative and the EU Sustainable Energy Week"

BIO-info

Nyheter fra Institutt for biologi

Ett egg klekket

Etter lang venting ble det første egget klekket i dag morges hos Kjellaug og Kjell på taket av Realfagbygget. Foto hentet fra [Tjelden på taket](#).

Seier i første kamp

Universitetslekene pågår denne helgen, og i dag går fotballkampene på Møhlenpris. Både i kvinnenes og mennenes første kamp ble det seier til UBIL. BIO er representert med Tommy Strand, Øyvind Fiksen og Rita Karlsen – Eva Krzywinski administrerer og administrasjonen heier!

Ledige stillinger for biologer

Mer info finner du [her](#). Stillinger utlyst på BIO finner du nederst til høyre på instituttets [nettside](#).

Forskning: utlysninger, nye satsinger og prosjekter

Husk å sende søknadsutkastet til post@bio.uib.no 1 uke i forveien (gjelder ikke mindre bevilgninger som legater og fonds)

JPI utlysning neurodegenerative sykdommer; COST støtte til informasjonstiltak og større møter; Sloan Research Fellowship in Ocean Sciences

EU-utlysning for neurodegenerative sykdommer

Den første felles-europeiske utlysningen for forskning på neurodegenerative sykdommer er nå ute.

[Les mer](#)

Støtte til informasjonstiltak og større møter i Norge (COST)

Det kan gis midler til informasjonstiltak rettet mot norske forskere, samt støtte til å arrangere større møter i Norge for domenekomiteer (DC) og prosjekter (MC) der norske forskere deltar

[Les mer](#)

Sloan Research Fellowship in Ocean Sciences

Sloan Research Fellowships Expand to Honor Junior Faculty Working in the Ocean Sciences

The Alfred P. Sloan Foundation invites nominations of outstanding early-career scientists and researchers for its Sloan Research Fellowships in Ocean Sciences. [More info](#)

PhD: disputas og prøveforelesning

Prøveforelesning Helge Skoglund;

Helge Skoglund ph.d.-forelesing

Helge Skoglund vil mandag 30. mai holde forelesing over oppgitt emne for ph.d.-graden.

Tittel: "Effects of early experiences in fish". Tid og sted: Mandag 30. mai kl 12:15, Seminarrom K1, 1 etasje, Blokk A, Institutt for biologi.

Bedømmelseskomite: Jeppe Kolding, Sigurd Stefansson, Arild Folkvord

Alle interesserte er velkommen

Avsluttende mastergradseksamen

Johanna Fall

Johanna Fall: White-beaked dolphins in the Barents Sea. Distribution and spatial associations with prey

Johanna Fall holder **fredag 3. juni** avsluttende presentasjon av sin masteroppgave i marinbiologi - akvatisk økologi.

Tittel på oppgaven: White-beaked dolphins in the Barents Sea. Distribution and spatial associations with prey

Veiledere: Anders Fernø og Mette Skern-Mauritzen (HI). Sensor: Leif Nøttestad. Bisitter: Jon Vidar Helvik.

Tid og Sted: **Fredag 3. juni kl 12:15** Seminarrom K1, 1 etasje, Biobyggene

Alle interesserte er velkommen

Kurs, møter, seminar og arrangement

Mer info om kurs, møter, seminar og arrangement etc finner du [her](#).

PhD course in Abisko; Abelpriisvinner John Milnor; Foredrag med Nils Klim vinner; NORECOPA seminar; infomøte om kjemikalierregistrering; ScanBalt Forum; And more..

Nordforsk Ph.D. course in Abisko

2.-8. September 2011

Plant migration, persistence and adaptation in response to environmental change

[More info](#)

INVITASJON TIL FORELESNING OM STRAFFERETTENS ANSVARSLÆRE

Postdoktor Jørn Jacobsen ved Det juridiske fakultet, Universitetet i Bergen, vil mandag 6. juni 2011 kl 12.15 holde en forelesning over temaet "Eit grunnriss av strafferetten si ansvarslære".

Forelesningen holdes i auditorium 2 på Dragefjellet, Magnus Lagabøtesplass 1.

Postdoktor Jørn Jacobsen er for 2011 tildelt Nils Klimprisen som tildeles yngre nordiske forskere under 35 år innenfor Holbergprisens fagfelt. [Les mer](#)

NORECOPA seminar on Alternative testing methods

Time/place: June 9, main Auditorium at Adamstuen, NVH

[Read more](#)

Risikovurdering av kjemikalier i Kjemikalierregisteret (ECOonline)

Det vil bli arrangert et informasjonsmøte i auditorium 2 i Realfagbygget 15. juni 2011 kl 09.00 – 11.00. Møtet er aktuelt for de som har delegert relevante HMS-oppgaver. [Les mer](#)

ScanBalt Forum 2011, Registration is open

September 21-24 2011, [Read more](#)

Federation of Infection Societies Scientific Conference 2011

16 -18 November 2011 at Manchester Central, Manchester, UK [Read more](#)

2nd Circular: From Knowledge to Action Conference

Montréal, Canada, 22-27 April [More info](#)

BALWOIS 2012 Conference

Firth International Conference BALWOIS 2012 on Water, Climate and Environment which will be held from 28 May to 02 June 2012 in Ohrid, Republic of Macedonia [Read more](#)

Nye artikler

Willis; Rønnestad; Nilsen; Meineri; Tadiso; Geffen; Goksøyr

Coffey EED, Froyd CA, **Willis KJ** (2011) When is an invasive not an invasive? Macrofossil evidence of doubtful native plant species in the Galapagos Islands. Ecology 92:805-812

Abstract: The Galapagos Islands are globally renowned for their ecological value and as a world symbol of scientific discovery; however the native biodiversity of this unique region is currently under threat. One of the primary concerns is the detrimental impact of approximately 750 nonnative plants introduced over the last 500 years of human presence in the archipelago. In addition to these known introduced species, there are an additional 62 vascular plants classified as "doubtful natives," where

native status remains unclear. To help address the questions of provenance regarding these doubtfully native species and their impact on highland ecosystems over the past 500-1000 years, we analyzed plant macrofossils in sedimentary records. Appropriate species classification (native or introduced) was determined using baseline data of species presence on the islands. We confirmed that six plants (*Ageratum conyzoides*, *Solanum americanum*, *Ranunculus flagelliformis*, *Brickellia diffusa*, *Galium canescens*, and *Antheophora hermaphrodita*) once considered doubtful natives or introduced are actually native to the Galapagos flora. These results have relevance not just for the Galapagos but also many other oceanic islands in demonstrating the application of palaeobotanical data to conserving and restoring native biodiversity.

Dalvin S, Frost P, Loeffen P, Skern-Mauritzen R, Baban J, **Ronnestad I, Nilsen F** (2011) Characterisation of two vitellogenins in the salmon louse *Lepeophtheirus salmonis*: molecular, functional and evolutionary analysis. *Diseases of Aquatic Organisms* 94:211-224

Abstract: The salmon louse *Lepeophtheirus salmonis* Kroyer affects a variety of wild salmonoid hosts, but is also an important pest in aquaculture, which is a globally important and rapidly growing industry. Salmon lice have large reproductive outputs, and knowledge of reproductive processes may be crucial for the control of this parasite. Here, we report on the characterisation of 2 vitellogenins (LsVit1 and LsVit2), which are the precursors of salmon-lice egg-yolk glycoprotein. The structure of LsVit1 and LsVit2 was examined and compared to that in other oviparous animals. Phylogenetic analysis of LsVit1 and LsVit2 confirmed the view that crustaceans are a polyphyletic group. Transcriptional and translational analysis demonstrated production of LsVit1 and LsVit2 in the subcuticular tissue of the adult female lice. LsVit1 and LsVit2 could also be found in maturing oocytes and developing embryos and early larval stages. LsVit2 was found to be processed into 2 smaller fragments, whereas LsVit1 was found to be full length when deposited into the oocytes. Degradation of LsVit1 and LsVit2 was characterised through embryogenesis and the early non-feeding larval stages. Finally, protein content and the level of free amino acids were analysed in embryos and larval stages and their role in nutrition and osmoregulation discussed. In conclusion, our results confirm the role of vitellogenins in reproduction as providers of embryonic and larval nutrition.

Graae BJ, Ejrnaes R, Lang SI, **Meineri E**, Ibarra PT, Bruun HH (2011) Strong microsite control of seedling recruitment in tundra. *Oecologia* 166:565-576

Abstract: The inclusion of environmental variation in studies of recruitment is a prerequisite for realistic predictions of the responses of vegetation to a changing environment. We investigated how seedling recruitment is affected by seed availability and microsite quality along a steep environmental gradient in dry tundra. A survey of natural seed rain and seedling density in vegetation was combined with observations of the establishment of 14 species after sowing into intact or disturbed vegetation. Although seed rain density was closely correlated with natural seedling establishment, the experimental seed addition showed that the microsite environment was even more important. For all species, seedling emergence peaked at the productive end of the gradient, irrespective of the adult niches realized. Disturbance promoted recruitment at all positions along the environmental gradient, not just at high productivity. Early seedling emergence constituted the main temporal bottleneck in recruitment for all species. Surprisingly, winter mortality was highest at what appeared to be the most benign end of the gradient. The results highlight that seedling recruitment patterns are largely determined by the earliest stages in seedling emergence, which again are closely linked to microsite quality. A fuller understanding of microsite effects on recruitment with implications for plant community assembly and vegetation change is provided.

Tadiso TM, Borgstrom R, Rosseland BO (2011) Mercury concentrations are low in commercial fish species of Lake Ziway, Ethiopia, but stable isotope data indicated biomagnification. *Ecotoxicology and Environmental Safety* 74:953-959

Abstract: Stable isotope ratios of nitrogen ($\delta N-15$) and carbon ($\delta C-13$), complemented by stomach content data, were used to assess the food web structure and trophic transfer of mercury (Hg) in four commercial fish species of Lake Ziway, Ethiopia: Nile tilapia (*Oreochromis niloticus*),

catfish (*Clarias gariepinus*), *Tilapia zillii*, and golden carp (*Carassius auratus*). Total mercury (THg in mg kg⁻¹, ww) concentrations were low, with mean values of 0.033, 0.034, 0.025, and 0.011, in *C. gariepinus*, *T. zillii*, *C. auratus*, and *O. niloticus*, respectively. The relationships between mercury concentrations against total length (TL) and total weight (TW) were positive and significant in *T. zillii*, *C. auratus*, and *C. gariepinus* ($P < 0.01$), but not in *O. niloticus*, which even showed a decreasing tendency with increase in TL and TW. Regression of log THg vs. delta N-15 among all fish species showed a significant correlation, indicating that mercury is biomagnifying along the food web of Lake Ziway. Isotope ratios indicated that *C. gariepinus* occupied the highest trophic level of the food web of Lake Ziway; but contained similar THg concentrations as *T. zillii*, which is located at a lower trophic level, probably due to a faster growth rate of *C. gariepinus*, and thus an example of biodilution.

New book chapter:

“Tracing fish and fish products from ocean to fork using advanced molecular technologies” by J. T. Martinsohn, **A. J. Geffen**, G. E. Maes, E. E. Nielsen, R. Ogden, R. S. Waples, and G. R. Carvalho, *In: Food chain integrity: a holistic approach to food traceability, safety, quality and authenticity*, Edited by: Jeffrey Hoorfar, Kieran Jordan, Francis Butler and Raffaello Prugger. Published by Woodhead Publishing Ltd. 2011

Abstract: The ability to determine authenticity and provenance of fish and fish products throughout the international fish trade distribution chain is of paramount importance, and in many countries traceability in the fisheries sector is based on labelling rules. As shown by numerous fraud cases worldwide, however, and the relentless global problem of illegal, unreported and unregulated (IUU) fishing, independent control technologies are urgently needed to ensure appropriate implementation of traceability schemes. Here, we discuss opportunities and challenges arising from the rapid progress in research and technology pertinent to traceability. In support of an integrative approach, several technologies will be considered, though emphasis is placed on DNA technology as an approach witnessing major recent development.

Guest editor:

Anders Goksøyr: Journal of Toxicology and Environmental Health, part A, vol. 77 (7-9), 2011. Special Issue: 3rd Norwegian Environmental Toxicology Symposium: Emerging Solutions for Emerging Challenges.